

TER INFO

STERKTE VAN VEENDIJKEN
LANGZAAMAAN ONTRAFELD

Hoe sterk is een dijk op venige ondergrond nu precies? Hopelijk geeft de dijkbezwijkproef die het afgelopen najaar plaatsvond, het antwoord. Het belang van de proef is groot. Op dit moment worden venige dijken vaak afgekeurd, omdat de gehanteerde toetsmodellen behoorlijke veiligheidsmarges hanteren. Een beter onderbouwd veiligheidsoordeel kan waterschappen veel geld besparen.

14.10.2015 6:30 UUR

REQUIEM VOOR EEN POLDER

De Leendert de Boerspolder dateert uit begin 1600. In die tijd werden steeds vaker landerijen omdijkt voor bescherming tegen het water van de Haarlemmermeer en het riviertje de Ade. Vaak werden de ontstane poldertjes genoemd naar de boer die daar in die tijd boerde. In dit geval Leendert de Boer.

Het is niet de eerste keer dat de Leendert de Boerspolder vol water staat, aldus de 82-jarige oud-buurtbewoner Sjef van Schie, wiens ouders vlakbij de polder lang een café uitbaatten. Hij schaatste in de strenge winter van 1944 op de ondergelopen polder. 'Er was destijds geen geld meer voor brandstof om de polder te bemalen, dus het werd een fijne schaatsbaan.' Sinds half oktober staat de polder weer onder water, net als tijdens de strenge oorlogswinter. Maar nu voorgoed.

IN DEZE UITGAVE ONDER MEER: SUCCESVOLLE DIJKBEZWIJKPROEF IN LEENDERT DE BOERSPOLDER | NIEUWE NEERSLAGSTATISTIEKEN: EXTREME NEERSLAGGEBEURTENISSEN NEMEN TOE EN KOMEN VAKER VOOR | PLASTICS IN DE WATERKETEN: HOE GROOT IS HET PROBLEEM? | INTEGRALE AANPAK MICROVERONTREINIGINGEN WERPT VRUCHTEN AF | EXPERTISENETWERK LEIDINGEN IN WATERSTAATSWERKEN BESTAAT 50 JAAR | REKENING HOUDEN MET ERFGOED BIJ WATERBEHEER: VAN LAST NAAR LUST | NIEUWE BESTUURDERS | STOWA TER INFOOTJES | VERS VAN DE STOWA PERS

De dijkbezwijkproef vond plaats in de Leendert de Boerspolder van het hoogheemraadschap van Rijnland. Het hoogheemraadschap kocht de polder aan om hem onder water te zetten voor extra boezemcapaciteit en natte natuur. Dat bood wetenschappers en waterschappers een unieke kans om een stuk dijk rond de polder gecontroleerd door

te laten breken en zo meer te weten te komen over de actuele sterkte van dijken op een venige ondergrond. De proef is uitgevoerd door TU Delft, onder regie van STOWA. Acht waterschappen, drie provincies, STOWA en TU Delft zorgen met elkaar voor het benodigde geld.

LASTIG MATERIAAL

Niek Bosma is projectleider voor de toetsing van regionale waterkeringen bij wetterskip Fryslân, één van de financiers van het onderzoek. Hij schetst met een voorbeeld het praktisch nut van het onderzoek: 'Langs het Sneekermear hebben we een prachtige monumentale veenkade liggen van vijf kilometer. Die komt net niet door de veiligheidstoets. Maar de kade ligt er al honderden jaren zonder dat er ooit iets mee is gebeurd. Ons gevoel is dat hij sterk genoeg is. Dat wil je wel graag bewezen hebben. Inzichten uit dit onderzoek kunnen daarbij helpen. Een eventuele kadeverbetering kost heel veel geld, zeker als je het monumentale karakter van de kade wilt behouden. Een onderzoek als dit mag wat mij betreft dus best wat kosten. Want de uitkomsten kunnen mogelijk een veelvoud van die kosten besparen.' De kosten van het onderzoek bedragen in totaal ongeveer 1 miljoen euro.

Niek Bosma, projectleider voor de toetsing van regionale waterkeringen bij wetterskip Fryslân.

ENTHOUSIAST

Ook Jan Willem Evers, adviseur waterkeringen bij medefinancier hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier, is enthousiast over de bezwijkproef. 'Wij hebben, net als de andere waterschappen in laag Nederland, dit type kering in ons beheersgebied. Wij ervaren bij het beoordelen ervan heel vaak ruimte tussen de uitkomsten van gemaakte toetssommen en wat we buiten zien. Ik verwacht dat we op basis van dit onderzoek die sommen veel scherper kunnen gaan maken, zodat we een betere beoordeling van de werkelijke sterkte kunnen maken. Dat kan leiden tot lagere beheerkosten. Maar een beter beeld van de veiligheid is voor mij het belangrijkste; je kunt onveilige situaties aan het licht brengen.'

PERFECTE AFSCHUIVING

Robin Biemans van STOWA noemt de proef tot dusver meer dan geslaagd. 'De dijk is bezweken zoals we het graag wilden zien, met een perfecte afschuiving door het veen. We zijn momenteel druk bezig alle via sensoren verkregen data te onderzoeken en te analyseren. We verwachten de eerste uitkomsten begin april 2016 te kunnen presenteren tijdens de landelijke Kennisdag Inspectie Waterkeringen, die STOWA en Rijkswaterstaat ieder jaar organiseren. Met de verworven kennis kunnen we regionale keringen in de toekomst nauwkeuriger beoordelen, waardoor minder dijken afgekeurd hoeven te worden. Mocht een dijk toch versterkt moeten worden, dan kan die versterking in het vervolg waarschijnlijk minder zwaar worden uitgevoerd.'

Jan Willem Evers, adviseur waterkeringen bij hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier.